

4. lekce

UKÁZKY POPULARIZACE PŘÍRODNÍCH VĚD

Ukázky popularizace přírodních věd

OBSAH LEKCE

1. Praktická zkušenost s médii
2. Teorie literárních žánrů
3. Ukázky a hodnocení popularizačních článků
4. Zadání semestrálního úkolu

Literární žánry

ZPRÁVA

= jakákoliv nová, souhrnná nebo cílená jednorázová informace, kterou jeden člověk nebo skupina lidí předává jiným lidem

- je základním žánrem zpravodajství
- informuje o události nebo jevu, který přináší alespoň jeden dosud neznámý fakt (a nebo známý, ale vystupující v nových souvislostech)
- aktuálnost, věcnost, objektivita, spolehlivost, úplnost, přesnost
- v přeneseném významu: výroční zpráva, závěrečná zpráva, lékařská zpráva, ...

KDO?
CO?
KDY?
KDE?
JAK?
PROČ?

Také nazýván jako lead
nebo čelo. Měl by
obsahovat ty
nejdůležitější informace z
celé zprávy.

Složení zprávy

1. Titulek
2. perex
3. text

Nesmíte zapomenout
citovat své zdroje, které
máte alespoň dva.
Na konci zprávy nesmíte
zapomenout na podpis.

Pozor a 2 nejsou
číslo! Ve zpravodajství
musíte pracovat v
širokém spektru
názorů!

Literární druhy

ČLÁNEK

- dle obsahu spadá do odborného či publicistického žánru
- Obsahem článku jsou:
  - základní myšlenka (teze)
  - argumentace
  - závěry

Odborný článek patří ve své oblasti k jednomu z kratších stylů. Snaží se stručně a uceleně podat vědecké poznatky, a to s ohledem na možnosti adresáta

Literární druhy

REPORTÁŽ

- reportáž popisuje a zobrazuje skutečnost na základě konkrétních faktů, většinou získaných přímou účastí nebo pozorováním
- autorem je reportér(ka)
- událost popisuje a zároveň ji i hodnotí
- znaky reportáže jsou věcnost, důraz na detail, přesnost, objektivnost
- reportáž může být psaná + obrazová (noviny), rozhlasová či televizní

Literární druhy

ROZHOVOR (INTERVIEW)

= metodicky vedený rozhovor s cílem získat potřebné informace

- zpravodajský/publicistický žánr
- při reprodukci snaha zachytit nejen slova, ale také atmosféru
- naopak není nutné použít vše, co bylo řečeno

- Obsah rozhovoru:
  - Nadpis
  - Úvod
  - Dotazy
  - Medailonek

Jak popularizovat něco, co nevidíme?

PROBLEMATIKA POPULARIZACE BIOLOGIE/GENETIKY/CHEMIE

- jedná se o pokročilá odborné téma
- pouze málo věcí, o kterých chceme mluvit, můžeme vidět na vlastní oči
- výzkum probíhá pouze v laboratořích
- některé obory jsou velmi mladé
- vývoj v oboru může být velice rychlý
- praktické uplatnění x odmítavé postoje
- strach, emoce, odpor

Vysvětlování odborných pojmů

- Popsat hlavní podstatu
- Použít přirovnání, konkrétní příklady
- Nenahrazovat jeden odborný výraz jiným odborným nebo cizím výrazem
- Odkazovat se na věci, které veřejnost zná
- Být připraven na otázky
- Nevymýšlet si

Vysvětlování odborných pojmů

Buňka

Mitochondrie

Jádro

Genom

Zadání samostatné práce

- napsat **ČLÁNEK** nebo **REPORTÁŽ**, případně vytvořit **ROZHOVOR**
- rozsah dle typu práce: článek, reportáž max. 2 A4 s obrázky
rozhovor max. 2,5 A4 s obrázky
- **deadline 22. 3. 2017 vč.**
- Odevzdávárna otevřena od 17. 3. 2017
- formát .doc nebo .pdf
- možnost využít ilustrační obrázky – CITACE!
- ZDROJE!

Děkuji za pozornost!